

Orientering 1927

Kapten O Kragh"s handledning i orientering utgiven år 1927 på hösten

(Utdrag ur Barbro Rydén's digra arkiv 25-09-20)

Kompassen och dess användning.

Kompassen bör ej vid avläsningen placeras i närheten av järnhaltiga föremål, så som t ex järnvägsspår, järnbroar, knivar, nyckelknippor o dyl

En nål, som är övverkänslig och endast med svårighet bringas till stillhet, kan man vanligen få att stanna genom att luta kompassen en smula, så att ena änden av nålen skrapar lätt mot dosans botten. Genom att försiktigt trycka på den inrättning, som fixerar nålen till förhindrande av förslitning av agaten, när kompassen ej användes (den s.k. arreteringsanordningen), kan man även ernå motsvarande resultat. Man bör hellre offra 6 å 8 kr på en fullgod kompass än köpa sig en oduglig kompass för 2 å 3 kr.

För att med anspråk på tillförlitlighet kunna uttaga riktningar i terrängen med tillhjälp av kompassen måste man lägga den på ett fast underlag så pass högt över marken, att syftningen möjliggöras. Dylika lämpliga underlag påträffas som bekant ytterst sällan i terrängen, där man behöver dem, varför man ofta blir hänvisad till att först på fri hand orientera kompassen och kartan samt därefter höja dem, så att syftning kan utföras. Var och en förstår nog att ett dylikt förfaringssätt i själva verket är höst otillfredsställande, då man ju bestämt veta kan, om det ursprungliga läget av kompassen och kartan vid höjandet ens tillnärmelsevis bibehålles. Bristen kan delvis avhjälpas genom användandet av ett spegellock (eller t ex genom infällandet av ett spegelglas i locket på en lådkompass), med siffror mm synas härvid upp och nervända i spegeln, så att man behöver lång vana för att hastigt och utan missgrepp tyda kompassens spegelbild.

Orienteringslöpning

Ät ev. ett rätt ägg el dyl något 10-tal minuter före starten.

Tar en orienteringslöpare t ex 60 dubbelsteg på 100 m, kan han på lämplig sätt underlätta minnet genom att t.ex för varje 60-tal dubbelsteg vika ett finger, knäppa en knapp el dyl.

Finnes det genomgående vägar i bandelarnas ungefärliga riktning, bör det vara förbjudet att följa dessa, och kontrollanter bör avara utsatta till övervakandet av förbudets efterlevnad.

Vid orientering nattetid, särskilt om det är beckmörkt, bör elektrisk ficklampa medföras.

Är månen synlig kan man av dess läge och utseende sluta sig till solens läge (på andra sidan jordklotet) och sedan med tillhjälp av klockan bestämma nordriktningen i stort. Man måste därvid ihågkomma, att månen får sitt ljus av solen, varför denna är att söka i den riktningen, varåt månens lysande halvklot är vänt. Vid fullmåne befinner sig således solen i motsatt riktning mot månen, vid nytändning i samma riktning osv.

Utrustning

Orienteringslöparen bör vara klädd i rock med rymliga fickor, så att han vid behov kan stoppa ned kompass mm. Ett par tunna, ej för trånga långbyxor är den mest ändamålsenliga benbeklädnaden. Allt vad spetsbyxor, benlindor och sportstrumpor heter är av ondo. Kängorna skola vara lätta med fasta, men ej för tjocka sulor. Skaften, som skola gå en eller annan cm ovan vristen, böra vara fast åtsnörda. Tunga marschskodon och framför allt stövlar äro högst otjänliga vid all löpning i terräng. Klackarna få ej vara mer än 1-2 cm höga. Ett par gamla, väl ingångna någorlunda rymliga promenadkängor med hela sulor kunna göra god tjänst. En lätt sportmössa med mjuk svettrem eller också en baskermössa är den ändamålsenligaste huvudbonaden. Ett fullständigt byte av kläder i en ryggsäck eller i en handväska bör genom ledningens försorg forslas till målet. Till utrustningen i övrigt hör vidare karta, kompass (ev gradskiva med millimetermått/ klocka, blyertspenna och anteckningsblock.

Utse alltid en viss ficka, där kompass, karta instoppas efter varje orientering och spring icke med den i handen, ty då kan lätt något av hjälpmedlen gå förlorat!

Gott råd 1927, gott råd 2025 Man bör icke försumma att ständigt följa med på kartan, i annat fall riskerar man att efter en stund få göra en tidsödande, måhända resultatlös orientering.